

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ

2025-2026

Δράση 1^η

- Τίτλος Δράσης

Το Σχολείο μας σε Δράση: Ομορφαίνουμε τον χώρο μας

- Επίπεδο

Νηπιαγωγείο

- Θεματικό/α Πεδίο/α ΠΣ Δράσεις Ενεργού Πολίτη

3. Καλή Υγεία και Ευημερία 1

4. Ποιοτική Εκπαίδευση 2

11. Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες 3

- Ζήτημα/θέμα ενεργού πολιτεϊότητας

Συνύπαρξη στην κοινότητα 4

- Σύντομη περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες, αφού παρατηρήσουν και συζητήσουν για τους χώρους του σχολείου, εντοπίζουν ένα σημείο που θα ήθελαν να βελτιώσουν (π.χ. έναν τοίχο της αυλής, μια γωνιά της τάξης). Στη συνέχεια, μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες, επιλέγουν ένα κοινό σχέδιο δράσης (π.χ. δημιουργία λαχανόκηπου, μια ομαδική ζωγραφιά). Με τη βοήθεια εκπαιδευτικών και εθελοντών γονέων, σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν το έργο τους, βελτιώνοντας ενεργά τον κοινό τους χώρο. 55

- Μάθημα ή Θεματική Ενότητα/Τομέας του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων που εντάσσεται

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

- ο **Θεματική Ενότητα:** Ζω Καλύτερα – Ευ Ζην
- ο **Τομέας:** Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία – Πρόληψη ⁷Η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος «**“Κάθε αλλαγή μια φωτεινή αρχή!”**», και συγκεκριμένα στα Εργαστήρια 5 («Το σχολείο μου. Όνειρα, Σχέδια, Οργάνωση») και 6 («“Το σχολείο μου πετάει!” Υλοποίηση-Αποτίμηση»), όπου οι μαθητές/-τριες οραματίζονται και υλοποιούν ένα σχέδιο βελτίωσης του σχολικού τους περιβάλλοντος.

- Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Όταν ολοκληρωθεί η δράση, οι μαθητές/-ήτριες θα μπορούν:

- ο Να συνεργάζονται σε ομάδες για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

- Να εκφράζουν τις ιδέες τους και να συμμετέχουν σε δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Να αναλαμβάνουν ευθύνες και πρωτοβουλίες για τη βελτίωση του κοινού τους χώρου.
- Να αισθάνονται περηφάνια και ικανοποίηση για το συλλογικό τους επίτευγμα, ενισχύοντας την αυτοεκτίμησή τους.
- Να συνδέονται συναισθηματικά και ουσιαστικά με τον χώρο του σχολείου, φροντίζοντάς τον.

• Πεδίο Υλοποίησης

Η αυλή ή άλλοι εσωτερικοί και εξωτερικοί χώροι του σχολείου. 14

• Φάσεις Υλοποίησης

- Διερεύνηση [1 διδακτική ώρα]:

Με αφορμή την ανάγνωση ενός παραμυθιού για το σχολείο, οι μαθητές/-ήτριες συζητούν για το δικό τους σχολείο. Ακολουθεί περιήγηση στους χώρους του (τάξη, αυλή, είσοδος) όπου παρατηρούν και εκφράζουν τι τους αρέσει και τι θα ήθελαν να αλλάξουν ή να προσθέσουν. 15 Οι ιδέες καταγράφονται με ζωγραφιές και λέξεις σε έναν πίνακα ιδεών (Ιδεοκαταιγισμός). 16

- Προετοιμασία/Σχεδιασμός [2 διδακτικές ώρες]:

Η ομάδα συζητά τις ιδέες που καταγράφηκαν. Μέσω ψηφοφορίας, επιλέγεται η τελική δράση που θα υλοποιηθεί (π.χ. δημιουργία ενός παρτεριού με λουλούδια). 17 Οι μαθητές/-ήτριες, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, σχεδιάζουν τα βήματα **υλοποίησης: Τι υλικά θα χρειαστούν (χώμα, σπόροι, εργαλεία), ποιος μπορεί να** βοηθήσει (γονείς, κηπουρός), και ποιος θα κάνει τι (καταμερισμός εργασιών σε μικρές ομάδες). 18 Αποστέλλεται επιστολή/πρόσκληση στους γονείς για να συνδράμουν με υλικά ή εθελοντική εργασία. 19

- Υλοποίηση [2 διδακτικές ώρες]:

Οι μαθητές/-ήτριες, μαζί με τους/τις εκπαιδευτικούς και τους εθελοντές γονείς, υλοποιούν το σχέδιό τους. Σκάβουν το χώμα, φυτεύουν τα λουλούδια, ποτίζουν και διακοσμούν τον χώρο. Η διαδικασία φωτογραφίζεται και βιντεοσκοπείται. 20 Όλοι συμμετέχουν ενεργά, βιώνοντας τη χαρά της δημιουργίας και της συνεργασίας.

- Επικοινωνία-Διάχυση [1 διδακτική ώρα]:

Η ολοκληρωμένη δράση παρουσιάζεται σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. Δημιουργείται ένα κολάζ με φωτογραφίες από όλα τα στάδια της υλοποίησης, το οποίο αναρτάται σε κεντρικό σημείο του σχολείου και στην ιστοσελίδα του. 21 Οι μαθητές/-ήτριες παρουσιάζουν το έργο τους στις άλλες τάξεις, εξηγώντας τι έκαναν και γιατί.

- Αναστοχασμός [1 διδακτική ώρα]:

Στην ολομέλεια της τάξης, οι μαθητές/-ήτριες συζητούν την εμπειρία τους. Με τη ρουτίνα σκέψης «Νόμιζα... Τώρα Νομίζω...», εκφράζουν πώς αισθάνθηκαν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της δράσης. 22 Δημιουργείται μια "Λίστα Υπερηφάνειας", όπου κάθε παιδί αναφέρει γιατί νιώθει περήφανο για τη συμβολή του. Στο τέλος, απονέμονται «Έπαινοι Περηφάνειας» σε όλους/-ες. 23

Δράση 2η

- Τίτλος Δράσης

Η Αποστολή μας: Ένα Σχολείο Χωρίς Σκουπίδια

- Επίπεδο

Νηπιαγωγείο

- Θεματικό/α Πεδίο/α ΠΣ Δράσεις Ενεργού Πολίτη

11. Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες 24

12. Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή 25

13. Δράση για το Κλίμα 26

15. Ζωή στη Στεριά 27

- Ζήτημα/θέμα ενεργού πολιτειότητας

Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος 28

- Σύντομη περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες, αφού ευαισθητοποιηθούν για το πρόβλημα των απορριμμάτων και της ανακύκλωσης μέσα από την παρατήρηση της γειτονιάς τους, αναλαμβάνουν να οργανώσουν μια εκστρατεία ενημέρωσης μέσα στη σχολική κοινότητα. Δημιουργούν αφίσες με μηνύματα για την προστασία του περιβάλλοντος και τις παρουσιάζουν στους γονείς και στις άλλες τάξεις, αναλαμβάνοντας τον ρόλο των "πρεσβευτών" ενός καθαρού σχολείου και μιας καθαρής γειτονιάς.

- Μάθημα ή Θεματική Ενότητα/Τομέας του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων που εντάσσεται

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

- ο **Θεματική Ενότητα 1:** Φροντίζω το Περιβάλλον ²⁹ (από το πρόγραμμα «Προστάτεψε το δάσος-είναι πηγή ζωής»)
- ο Θεματική Ενότητα 2: Δημιουργώ και Καινοτομώ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία 30 (από το πρόγραμμα «Τα ρομπότ στην υπηρεσία της ανακύκλωσης»)

Η δράση συνδυάζει τα εργαστήρια που αφορούν στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και την ανάληψη δράσης, και συγκεκριμένα το Εργαστήριο 6: «Αναλαμβάνουμε δράση» από το πρόγραμμα «Προστάτεψε το δάσος-είναι πηγή ζωής». 31

- Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Όταν ολοκληρωθεί η δράση, οι μαθητές/-ήτριες θα μπορούν:

- ο Να αναγνωρίζουν το πρόβλημα της ρύπανσης από απορρίμματα στο άμεσο περιβάλλον τους. ³²
- ο Να διακρίνουν τα ανακυκλώσιμα από τα μη ανακυκλώσιμα υλικά. ³³

- Να συνεργάζονται για να δημιουργήσουν ένα κοινό έργο (αφίσα, μήνυμα). ³⁴
- Να επικοινωνούν τις ιδέες και τις γνώσεις τους σε ευρύτερο κοινό (γονείς, άλλα τμήματα). ³⁵
- Να νιώθουν υπεύθυνοι/-ες για την προστασία του περιβάλλοντος. ³⁶

• Πεδίο Υλοποίησης

Η τάξη, οι κοινόχρηστοι χώροι του σχολείου, η αυλή και η γύρω γειτονιά. ³⁷

• Φάσεις Υλοποίησης

- Διερεύνηση [1 διδακτική ώρα]:

Η δράση ξεκινά με έναν εκπαιδευτικό περίπατο στη γειτονιά γύρω από το σχολείο. Τα παιδιά, εξοπλισμένα με γάντια και σακούλες (και με την επίβλεψη του/της εκπαιδευτικού), παρατηρούν και συλλέγουν (προαιρετικά και με προσοχή) απορρίμματα που βρίσκουν πεταμένα. ³⁸Επιστρέφοντας στην τάξη, συζητούν για το τι βρήκαν, πώς αισθάνθηκαν βλέποντας τα σκουπίδια και γιατί πιστεύουν ότι συμβαίνει αυτό. ³⁹

- Προετοιμασία/Σχεδιασμός [2 διδακτικές ώρες]:

Τα απορρίμματα που συλλέχθηκαν ταξινομούνται σε κατηγορίες (χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί). ⁴⁰ Μέσα από παιχνίδια και εποπτικό υλικό, τα παιδιά μαθαίνουν για την ανακύκλωση και τους διαφορετικούς κάδους. Αποφασίζουν να δημιουργήσουν μια καμπάνια ενημέρωσης για το υπόλοιπο σχολείο και τους γονείς. Χωρίζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα αποφασίζει τι μήνυμα θέλει να περάσει και πώς θα το κάνει (π.χ. με μια μεγάλη ομαδική αφίσα, με ατομικές ζωγραφιές, με ένα σύντομο τραγούδι). ⁴¹

- Υλοποίηση [2 διδακτικές ώρες]:

Οι ομάδες υλοποιούν τις ιδέες τους. Ζωγραφίζουν, κόβουν, κολλούν και γράφουν τα συνθήματά τους, δημιουργώντας τις αφίσες και το υλικό της καμπάνιας τους. ⁴² Παράλληλα, κάνουν πρόβες για την παρουσίασή τους (π.χ. ποιος θα πει τι, πώς θα δείξουν την αφίσα τους). Η διαδικασία αυτή ενισχύει τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία.

- Επικοινωνία-Διάχυση [1 διδακτική ώρα]:

Οργανώνεται μια μικρή εκδήλωση στην αίθουσα εκδηλώσεων ή στην αυλή του σχολείου, όπου καλούνται οι γονείς και τα άλλα τμήματα του νηπιαγωγείου. Οι μαθητές/-ήτριες παρουσιάζουν τις δημιουργίες τους, εξηγούν γιατί είναι σημαντικό να κρατάμε το σχολείο και τη γειτονιά μας καθαρή και μοιράζουν ενημερωτικά φυλλάδια που έχουν φτιάξει. Οι αφίσες αναρτώνται σε κεντρικά σημεία του σχολείου. ⁴³

- Αναστοχασμός [1 διδακτική ώρα]:

Μετά την εκδήλωση, τα παιδιά συζητούν στην τάξη πώς ένιωσαν που μοιράστηκαν τις ιδέες τους με τόσους ανθρώπους. Ο/Η εκπαιδευτικός τα ρωτά τι έμαθαν από όλη αυτή τη διαδικασία και τι θα προσέχουν περισσότερο από εδώ και πέρα. ⁴⁴ Τα παιδιά ζωγραφίζουν πώς φαντάζονται το σχολείο και τη γειτονιά τους καθαρά, αποτυπώνοντας το θετικό αποτέλεσμα της δράσης τους.

Δράση 3

- Τίτλος Δράσης

Χτίζουμε Ψηφιακές Γέφυρες Φιλίας

- Επίπεδο

Νηπιαγωγείο

- Θεματικό/α Πεδίο/α ΠΣ Δράσεις Ενεργού Πολίτη

4. Ποιοτική Εκπαίδευση 45

10. Λιγότερες Ανισότητες 46

17. Συνεργασία για τους Στόχους 47

- Ζήτημα/θέμα ενεργού πολιτειότητας

Συνύπαρξη στην κοινότητα - Δικτύωση 48

- Σύνοψη περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, ξεκινούν μια διαδικτυακή συνεργασία με ένα νηπιαγωγείο από άλλη πόλη ή χώρα. Μέσα από την ανταλλαγή ψηφιακών μηνυμάτων, φωτογραφιών από την καθημερινότητά τους και εικαστικών έργων, τα παιδιά γνωρίζουν συνομηλίκους τους από διαφορετικά περιβάλλοντα, καλλιεργώντας τον αλληλοσεβασμό, την κατανόηση της διαφορετικότητας και χτίζοντας τις πρώτες βάσεις της παγκόσμιας πολιτειότητας. 49

- Μάθημα ή Θεματική Ενότητα/Τομέας του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων που εντάσσεται

Εργαστήρια Δεξιοτήτων:

- ο **Θεματική Ενότητα:** Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση & Ευθύνη
- ο **Τομέας:** Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα Η δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος «**Νηπίων Παιδεία: το πρώτο βήμα στη δημοκρατία**», και συγκεκριμένα στο **Εργαστήριο 7: «Όλοι διαφορετικοί – όλοι ίσοι»**, όπου προτείνεται η διαδικτυακή επικοινωνία με νηπιαγωγείο άλλης χώρας.

- Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Όταν ολοκληρωθεί η δράση, οι μαθητές/-ήτριες θα μπορούν:

- ο Να αντιλαμβάνονται τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων με θετικό τρόπο.
- ο Να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με παιδιά από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- ο Να χρησιμοποιούν βασικά ψηφιακά εργαλεία για επικοινωνία και δημιουργία (π.χ. email, δημιουργία ψηφιακού κολάζ).
- ο Να καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

- ο Να αισθάνονται μέλη μιας ευρύτερης, παγκόσμιας κοινότητας.

- **Πεδίο Υλοποίησης**

Ο ψηφιακός χώρος του διαδικτύου και η σχολική αίθουσα. 56

- **Φάσεις Υλοποίησης**

- ο Διερεύνηση [1 διδακτική ώρα]:

Η δράση ξεκινά με μια συζήτηση στην ολομέλεια για το πώς είναι τα σχολεία και η ζωή των παιδιών σε άλλα μέρη της Ελλάδας ή του κόσμου. Ο/Η εκπαιδευτικός δείχνει φωτογραφίες ή βίντεο από νηπιαγωγεία σε διαφορετικές χώρες. Τα παιδιά εκφράζουν απορίες και κάνουν συγκρίσεις με το δικό τους σχολείο. 57 Προκύπτει η ιδέα να γνωρίσουν και να επικοινωνήσουν με παιδιά από ένα άλλο σχολείο.

- ο Προετοιμασία/Σχεδιασμός [2 διδακτικές ώρες]:

Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού (και πιθανώς μέσω πλατφορμών όπως το eTwinning), εντοπίζεται ένα νηπιαγωγείο-εταίρος σε άλλη πόλη ή χώρα που ενδιαφέρεται για συνεργασία. Οι δύο εκπαιδευτικοί συναποφασίζουν το πλαίσιο της επικοινωνίας. Στην τάξη, οι μαθητές/-ήτριες συζητούν τι θα ήθελαν να δείξουν και να πουν στους νέους τους φίλους. Αποφασίζουν να ετοιμάσουν ένα "Πακέτο Καλωσορίσματος" που θα περιλαμβάνει: α) ένα βίντεο όπου συστήνονται και λένε το όνομά τους, β) ζωγραφιές με θέμα "Το σχολείο μας" και "Η οικογένειά μου", και γ) μια ομαδική φωτογραφία της τάξης.

- ο Υλοποίηση [3 διδακτικές ώρες]:

Οι μαθητές/-ήτριες υλοποιούν τις ιδέες τους. Ζωγραφίζουν τις οικογένειές τους και το σχολείο τους. 59 Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, βιντεοσκοπούν το μήνυμά τους. Όλο το υλικό ψηφιοποιείται (σκανάρονται οι ζωγραφιές) και αποστέλλεται μέσω email στο συνεργαζόμενο νηπιαγωγείο. Λίγες μέρες αργότερα, η τάξη λαμβάνει το αντίστοιχο "Πακέτο Καλωσορίσματος" από το άλλο σχολείο. Το υλικό προβάλλεται και τα παιδιά παρατηρούν και σχολιάζουν με ενθουσιασμό τις ζωγραφιές και τα πρόσωπα των νέων τους φίλων.

- ο Επικοινωνία-Διάχυση [1 διδακτική ώρα]:

Δημιουργείται μια "Γωνιά Φιλίας" μέσα στην τάξη, όπου αναρτώνται οι ζωγραφιές και οι φωτογραφίες που έστειλε το άλλο σχολείο. Οι γονείς ενημερώνονται για τη δράση μέσω email, το οποίο περιλαμβάνει και μερικές από τις ζωγραφιές που αντάλλαξαν τα παιδιά. Η συνεργασία μπορεί να παρουσιαστεί σε μια σχολική γιορτή ή στην ιστοσελίδα του σχολείου, δείχνοντας πώς η τεχνολογία μπορεί να ενώσει παιδιά από όλο τον κόσμο.

- ο Αναστοχασμός [1 διδακτική ώρα]:

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και συζητούν την εμπειρία τους. Ο/Η εκπαιδευτικός τα ρωτά: "Τι σας έκανε μεγαλύτερη εντύπωση από τους νέους μας φίλους;", "Είδατε κάποιες ομοιότητες με εμάς;", "Τι θα θέλατε να τους ρωτήσετε αν τους συναντούσατε από κοντά;". Η συζήτηση βοηθά τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν ότι παρόλο που μπορεί να ζουν μακριά και να έχουν κάποιες διαφορές, μοιράζονται κοινές χαρές, ενδιαφέροντα και την ίδια ανάγκη για φιλία και παιχνίδι.